

ՔԱՐՈՉԽՈՍԱԿԱՆ

Տ. ԼԵՎՈՆ ԱԲԵՂԱ ԳՈՒԼՅԱՆԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԱՐՈՁԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ԱՎԵՏՄԱՆ ՏՈՆԻՆ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(7 ապրիլի 2006 թ.)

Գոհություն և փառք եմ վերառաքում առ Բարձրյալն Աստված, որ հնարավորություն ընձեռեց ինձ՝ մեղավորիս, առաջին անգամ լուսավորչահիմն այս տաճարի քրիստոսադոշմ կամարների ներքո, սրբազնասուրբ այս խորանի առջև Սուրբ և Անմահ Պատարագ մատուցել այս գեղեցիկ տոնի առթիվ: Նախ հոգուս պարտքն եմ համարում երախտագիտության խոսքս ուղղել ազգիս Շնորհագարդ Հայրապետին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, ում գահակալության օրոք մուտք գործեցի հոգևոր ասպարեզ և ում հայրախնամ մականի ներքո կրթվեցի և դաստիարակվեցի, և իբրև երիտասարդ հոգևորական, համեստ կարողություններս պատրաստ եմ ներդնելու ի սպաս Հայ Եկեղեցու և հայ ժողովրդի:

Իմ շնորհապարտ սերն ու զգացմունքն եմ բերում նաև հոգևոր ծնողիս՝ Գերաշնորհ Տ. Եզնիկ եպիսկոպոս Պետրոսյանին, ում ձեռամբ տարվույս փետրվար 5-ին կոչվեցի քահանայության՝ համալրելով Մայր Աթոռի միաբանության շարքերը: Ինչպես նաև մեր սերն ու երախտագիտությունն ենք ուղղում այն անձանց, ովքեր դույզն-ինչ նպաստեցին մեր հոգեմտավոր զարգացմանը:

Միքելի՛ հավատացյալներ, այսօր Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին տոնախմբում է Սուրբ Կույս Մարիամ Աստվածածնի Ավետման տոնը: Եվ իրապես, մեծ պատիվ է ինձ համար Սուրբ Էջմիածնում անդրանիկ Պատարագս մատուցել այս տոնին, քանզի այս օրը տրվեց ավետիս, որ ծնվելու է մարդկության Փրկիչը. «... ուրախացի՛ր, ով շնորհընկալ, Տերը քեզ հետ է» (Ղուկ. Ա 28):

Այս խոսքերը բարբառեց հրեշտակը՝ այցելելով Սրբուհի Կույս Մարիամին: Ինչպես նշում է Ավետարանիչը՝ այս խոսքերը շփոթմունքի մատնեցին Մարիամին, ինչը բնական է: Սակայն հրեշտակը մեկնում է իր խոսքերը. «... մի՛ վախեցիր, Մարիամ, որովհետև Աստուծոց դու շնորհ գտար: Եվ ահա դու կհղիանաս և կծնես մի որդի ու նրա անունը Հիսուս կդնես»: Հրեշտակը, շարունակելով խոսքը, ասում է. «Սուրբ Հոգին պիտի այցելի քեզ, և նա, ով որ պիտի ծնվի քեզնից, Աստծու Որդի պիտի կոչվի» (հմմտ Ղուկ Ա 35): Այս ամենը լսելով՝ Մարիամն այլևս չի ընդդիմանում ու խոնարհաբար ասում է. «... ահավասիկ ես մնում եմ Տիրոջ աղախինը. թո՛ղ քո խոսքի համաձայն լինի ինձ»:

Արդարև, Քրիստոնեական Եկեղեցին սրբացրեց Աստվածամորը, քանզի նա իր սրտի, մտքի և հոգու բացառիկ շնորհներով առաքինության տիպար դարձավ բոլոր ժամանակների մայրերի համար: Երկրագնդի վրա ոչ մի մայր չկրեց իր զավակի նահատակության վիշտն իր անչափելի խորությամբ, որքան Աստվածամայրը՝ Գողգոթայի բարձունքի վրա: Ծունկի եկած իր խաչյալ որդու առջև՝ ականջալուր եղավ անարգալից

խոսքերի, սակայն չընկրկեց, այլ իր սիրո արտահայտությամբ զովացրեց խայտալի պապական ծոցին:

Սուրբ Կույս Մարիամը Հայ Եկեղեցու ըմբռնումի և հոգեբանության մեջ ապրում է իբրև տիպար կնոջ և օրինակելի մոր: Առհասարակ Աստվածածնի Ավետման տոնին Հայ Եկեղեցու քարոզիչներն իրենց խոսքն ուղղում են հատկապես կանանց և մայրերին, քանզի մարդկության կյանքում կնոջ կոչումը գերազանցապես մայրությունն է: Մայր նշանակում է սեր, նվիրում, համբերություն, բարություն և անձնագոհություն: Մեզանից յուրաքանչյուրն իր զբաղեցրած դիրքով, իր հաջողություններով և նվաճումներով, իր տաղանդով անժխտելիորեն պարտավոր է մոր դաստիարակիչ սիրուն: Մոր սիրտը միշտ տաք է, սերն՝ անսպառ, համբերությունն՝ անսահման, զգացումներն՝ անփոփոխ, և հոգին՝ հավիտենապես հոժար. թեև կբարկանա, կհանդիմանի և նույնիսկ շատ բաներից կզրկի իր զավակին, բայց իր բարկության պոռթկումը վայրկենական է. կների և կսիրի իր զավակին, որքան էլ ծանր լինի իր հանցանքը:

Միբելի՝ հավատակից ներկաներ, Աստվածամոր ավետումով աշխարհը ևս մեկ անգամ լիալրվեց և լուսավորվեց: Սուրբ Աստվածածինը, Ավետարանիչների վկայությամբ, Քրիստոսի Ծնունդից մինչև Հրաշափառ Հարությունը ամեն վայրկյան տրոփող սրտով հետևեց Փրկչի երկրային ընթացքին և հոգեկան անհուն հրճվանքով և մայրական խանդաղակաթ գործով արձանագրեց իր հոգում Քրիստոսի յուրաքանչյուր խոսքն ու պատգամը:

Աստվածամայրը հպարտ էր ու երջանիկ իր զավակով, հպարտ էր իր մայրությամբ, որովհետև ծնել էր աշխարհի լույսին՝ մարդկության Փրկչին, սիրո Աղբյուրին: Հպարտ էր ու երջանիկ, քանզի մայր էր՝ մայր բառիս լեցուն ու ամբողջական իմաստով: Խորապես գիտակից էր իր մայրության գերագույն շնորհին ու նվիրականությանը՝ ամբողջապես նվիրվելով Նրան, Որին ծնել էր, որովհետև Նա իր էության մեկ մասն էր, իրենից էր առել մարդկային մարմին, հոգի և միտք և ի վերջո իր մեջ էր կերպավորվել: Վստահաբար հայ մայրերն այս գիտակցությամբ, հասկացողությամբ ու այս հավատքով մայրացան: Հայ քույրերն այս գիտակցությամբ ու հավատքով զինվեցին լինել ճշմարիտ մայրեր ապագա հայ սերունդների: Կարող էք շատ նախասիրություններ ունենալ, բայց երբեք ու երբեք մի՛ մոռացեք, որ ամեն բանից առաջ և ամեն բանից վեր սահմանված և կոչված էք մայր լինելու:

Միբելի՝ մայրեր և քույրեր, եղե՛ք ձեր նվիրական կոչումի բարձունքի վրա, քանզի դուք էք լուսեղեն տաճարը, հայ ընտանիքի սրբության խորանը և հայ ազգի անսասանության խարիսխը:

Արդ, սիրելիներ՛ք, ահա այս մտորումներն էին, որ ցանկանում էի փոխանցել ձեզ: Վերջին տարիներին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Կաթողիկոսի բարձր տնօրինությամբ Սուրբ Ավետման տոնը հռչակվել է Մայրության Օրհնության օր: Եվ այս առթիվ մեր շնորհավորհանքներն ենք բերում ձեզ, սիրելի՛ մայրեր և քույրեր: Թո՛ղ Աստվածամոր տիպարը ձեր հոգու և մտքի աչքերից երբեք չխամրի, և Սուրբ Կույսի անդադար բարեխոսությունը անպակաս լինի ձեր և ձեր զավակների վրայից այժմ և միշտ և հավիտյանս հավիտենից. Ամեն: